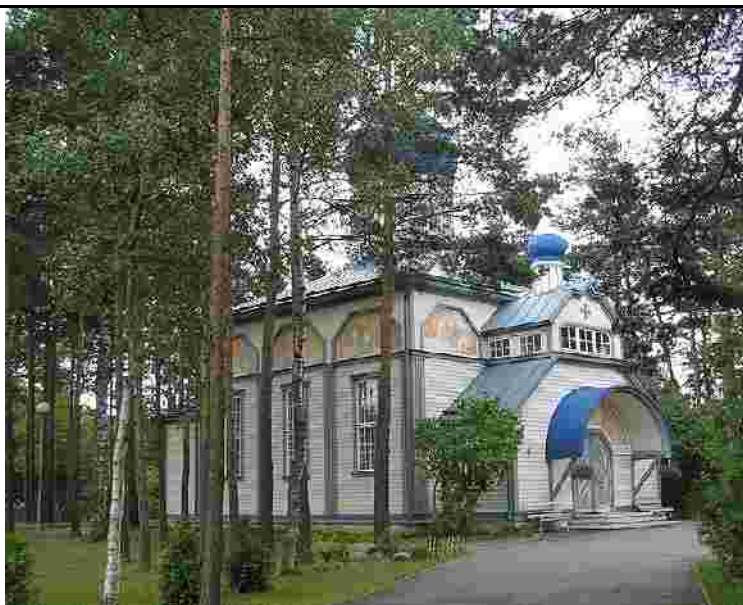

JÜRI MÄLUMÄNG 12. november 2008. PARILA KÜSIMUSED.

1 Pildil olev Nõmmel, Tähe 2 asuv kirik rajati 1922-1923 Glehni perekonna poolt kogudusele annetatud krundile. Ehitati annetustest ja heategevusüritustest saadud raha eest ning kirik ei saanudki rahanappuse tõttu planeeritud ulatuses valmis – freskode ja vitraažakende jaoks tollal raha ei jätkunud, need paigaldati kiriku restaureerimistöde käigus 2003-2004. Aastatel 1960-1990 teenis kirikus preestrina praegune Tallinna ja kogu Eesti metropoliit Kornelius. Kelle nime kirik kannab?

2 Tema ema oli 1962.a Wimbledonis üksikmängu finalist ja isa koduriigi tennisföderatsiooni esimees. Tema parim koht maailma edetabelis oli 7. (1994). Tema õde on võitnud 14 Grand Slami tiitlit. Omapärane on, et nii küsitava isiku vanaisa, isa, tema ise ja tema poeg kannavad sama nime ja eristatakse neid vaid järjekorranumbri abil. Küsitav isik kannab järjekorranumbrit III. Kellelega on tegemist?

3 Bostoni teejoomise korraldajate seas oli ka üks õllepruulija ja poliitik, kelle nimelist õlut võime (hea õnne korral) osta ka Eesti poodidest. Kõik Boston Beer Company 18 õllesorti sisaldavad küsitava mehe nime (näiteks Eesnimi Perekonnanimi ® Brown Ale või Eesnimi Perekonnanimi ® Bohemian Pilsner). Kes on see ajalooline õllepruulija?

4 Lissaboni maavärin hävitas mitte üksnes linna, vaid ka Leibnizi ja Wolffi optimistliku filosoofia mõju. Üks kirjamees kirjutas maavärinast isegi poeemi. Veidi hiljem ilmus tema romaan "□□□□ ehk Optimism", kus peategelane, oma pruuti mööda maailma taga otsiv noormees, satub samuti maavärina ajal Lissaboni. 1956. aastal esietendus Broadwayl Leonard Bernsteini muusikal, mis kandis romaani peategelase nime. Kes oli see kirjamees ja mis oli romaani peategelase nimi?

5 Seda rahvast tunnustab Hiina valitsus ametliku vähemusrahvusena. Maailmas elab neid umbes 10 miljonit, neist Lõuna-Hiinas 9 miljonit. Naiste rahvariietusele on iseloomulik viljakusele viitav sarvesümboolika. Millise rahvaga on tegemist?

JÜRI MÄLUMÄNG 12. november 2008. PARILA KÜSIMUSED.

- 6 See hernhuutlikus peres sündinud mitmekülgne mees on end pidanud Napoleoni reinkarnatsiooniks. Tema naissuhetest olgu mainitud soojad suhted peapiiskop Jaan Kiiviti tütre Leenaga, samuti poetess Aira Kaaluga. Ta on luuletanud:

Kuule mind, kauge, mu muistne õde, mu õnnistus ununud kuudel,
Vaata ma tean, et mu kartus on tõde ja see osa mu kuivanud luudel,
Ära mind yksi Sa jäta, vaid ole nyüd kahtleva hinguse ligi.
Kui sa näed, et neile aitajaks pole, vaid vigade toiduks mu higi,
Kogu ta siis tõmmusse pihku, võta ära mult valutav veri,
Kõida mu vaevad kõik kõrkjaina vihku, mõtted tuultele lõimeks keril,
Nendega osta, kui kaelas mul ling, lahti endale närtsinud hing.
Kellest on jutt?

7

Kes on pildil olev kolmekordne maailmameister (2001, 2004, 2008)?
Spordiala eest 1 punkt.

- 8 Kes oli see foto! olev Jaapani keiser, kes elas aastatel 1852-1912? Tema valitsemisajal võitis Jaapan sõdades nii Hiinat kui ka Venemaad ning pealinn koliti Kyotost Tokiosse.

9

Millise auastme õlakud on foto! Tegemist oli sõjaväelise auastmega SSis, SAs ja SDs, mis vastas Wehrmachtis ja teiste riikide relvajõududes majori auastmele. Üks tuntumaid nende õlakute kandjaid oli Werner von Braun; eestlastest ka Alfons Rebane ja Harald Riipalu (Rebane ja Riipalu jõudsid välja ka kõrgemate auastmeteni).

- 10 Kes on kuuldava teose helilooja?

JÜRI MÄLUMÄNG 12. november 2008. PARILA KÜSIMUSED.

11 Küsitav juudisoost jurist ja diplomaat põgenes Saksamaalt 1938 – algul Inglismaale, hiljem Rodeesiasse, kus ta ka abiellus. Suurbritannia Kommunistliku Partei liikmena kolis ta pärast lahutust 1950 Ida-Berliini, oli Saksa DV Väliskaubanduskoja president ja hiljem välisministeeriumi Aafrika-osakonna juhataja. Teenides suursaadikuna Ugandas, mõrvati ta koos mitme kaastöötajaga 1979 Idi Amini vastase mässu käigus. Tema õepoeg Gregor Gysi on täna Saksamaa Bundestagis vasakpoolsete eesotsas, esimene abikaasa aga on Nobeli preemia laureaat. Nimetage see diplomaat.

12 Selle inglise ansambli 2003. a. välja antud debüütalbum Permission To Land tõusis Suurbritannia edetabelis esikohale ning selle müügiarv ületas ainuüksi ansambli kodumaal 500 000 piiri. Paraku jäi juba Queeniga võrreldud ansambli teine album, 2005. a. ilmunud Ticket to Hell...And Back ka nende viimaseks, sest 2007. a. lõpul teatati ansambli tegevuse lõpetamisest.

Ansambli laulja Justin Hawkinsi vahakuju seisab aga Madame Tussaud` muuseumis Londonis endiselt Freddie Mercury kuju kõrval. Milline ansambel?

13 Milline ühine nimi?

- tegelane antiikmütoloogiast, kelle vanemad olid Trooja kuningas Priamos ja kuninganna Hekabe;
- briti ajakirjaniku William Connori pseudonüüm;
- Facebooki andmehaldussüsteem;
- metafooriline termin;
- ansambli ABBA laul aastast 1982;
- ansambli Zoar debüütalbum aastast 1997;
- saksa kirjaniku Christa Wolfi roman;
- 1992-2005 tegutsenud Eesti reisibüroo

14

Küsitav isik sai tänavu 50-aastaseks. Augustist 2007 juhib ta üht Eesti suurimat ettevõtet. Tallinna Tehnikaülikooli on ta lõpetanud teedeehituse erialal. Oma karjääri jooksul on ta olnud ehitusfirma FCM arendusjuht, Emexi ja Kuusakoski OY Balti regiooni juhataja, vedanud EKE ARIKO koolitusprogrammi Phoenix. Hobina on pikka aega tegutsenud tai-chi treenerina. Kes?

15 Millise pealinna vaated?

JÜRI MÄLUMÄNG 12. november 2008. PARILA KÜSIMUSED.

- 16 Millise mõisa peahoone ja pargitempel on fotodel? Peahoonet hüütakse ka Sillapää lossiks ning pargitemplit Musitempliks. Mõisa viimane vöörandamiseelne omanik oli Alexander von Sivers. Kuni uue hoone valmimiseni asus mõisas 1924. aastal asutatud õppeasutus, kelle hoole all mõisa park tänini on.

- 17 Küsime fotograafilise mäluga mitmeid keeli vallanud geeniust (1856-1943), kes vandenõuteooriate kohaselt olevat konstrueerinud ülivõimsa relva ning katsetuse tulemusena tekkinud Tunguusi plahvatus. Tõestuseks sellele teorialle on asjaolu, et paari aasta jooksul enne plahvatuse korraldamist olevat küsitav põhjalikult tutvunud New Yorki raamatukogudes Siberi inimtühjade paikade kaartidega. 1930-ndatel olevat ta käinud oma leiutise põhimõtteid tutvustamas NSV Liidu ja Saksamaa juhtkondadele, juhtides tähelepanu, et tegemist võib olla ka efektiivse kaitserelvastusega mistahes väikestele riikidele. Kes?

- 18 17. oktoobril 2008 toimus Estonias ooperi „Armastuse valem“ maailmaesiettekanne. Ooperi muusika autor elab Saksamaal Bad Urachis. Kellest on jutt?

19

Fotol oleva hävituslennuki tippkiirus on 2120 km/h. Lennuki prototüüp tõusis õhku 25.10.1955, kokku ehitati 593 seda tüüpi lennukit. Viimase ametliku lennu tegi Austria Bundesheerile kuuluv lennuk 25.11.2005, sealtpeale neid ühegi riigi relvastusse enam ei kuulu. Seda marki lennukite piloote ühendab ühing "Dragon Knights". Mis firmas ja mis riigis toodetud lennukiga on tegemist (kumbki õige – 1 punkt)?

- 20 Kes oli peaosatäitja filmis Leiutajateküla Lotte, st kes andis Lottele hääle? Sama näitleja on kandnud hüüdnime Buratino pruut.

JÜRI MÄLUMÄNG 12. november 2008. PARILA KÜSIMUSED.

21 Kes on pildil? Ta on sündinud 1960. aastal ja mänginud filmides "Valmont", "The English Patient", "Shakespeare In Love", "Bridget Jones's Diary", "Love Actually".

22 Pildilolev skulptuur valmis kardinal Jean Billhères de Lagraulas' surma puhul osana tema hauamonumendist. Nimetage autor.

23 Aastal 1995 asutatud investeerimisfirma Cresco nõukogu esimeheks on Tõnu Laak, üks Hansapanga asutajaid ja Eesti Olümpiakomitee eluagene liige. Nimetage teised kaks Cresco nõukogu liiget. Üks neist on vabamürlane, sündinud Prantsusmaa endise presidendi Valery Giscard d'Estaing'iga samal aastal ja samal päeval. Teine on lõpetanud Moskva Riikliku Ülikooli 1976, olnud 1988-1992 ÜRO inimõiguste komitee liige ja 1991-1992 ühtlasi Eesti asevälisminister; alates 2004. aastast on ta ÜRO Kesk-Aasia regionaalnõunik ja eriesindaja.

24 Oma tuntuima avastuse (nn Z-score) kirjeldas see USA teadlane 1968. aastal valemiga $Z = 1.2 \cdot X_1 + 1.4 \cdot X_2 + 3.3 \cdot X_3 + 0.6 \cdot X_4 + 1.0 \cdot X_5$. Tegemist on üsna täpse (70-80%) ettevõtte pankrotiohu prognoosimisvõimalusega, ehkki seda on siiani Eestis suhteliselt vähe kasutatud. Kes on see teadlane, kelle nime ka valem kannab?

25 Milline nimi ühendab neid kahte pilti?

26 Küsitav advokaat veetis 1941. aasta suve metsavennana Vihasoo metsades, määrati siis Põhja-Eesti Omakaitse ülemaks ja alates 24. augustist 1941 Tallinna linnapeaks, kellena töötas kuni põgenemiseni Rootsi septembris 1944. Alates 1952. aastast kuulus ta Otto Tiefi valitsuse koosseisu. Kes (1901-1963)?

27

Fotol olev tore loom elab peamiselt Kagu-Aasias, kuid ka Tallinna Loomaaias. Malaisias peetakse teda ka koduloomana. Seda tsiibetkaslaste hulka kuuluvat kiskjat nimetakse ka "karukassiks", kuna ta sarnaneb nii karule kui ka kassile. Milline on tema ametlik liiginimi?

28 1. aprillil 2003 läks Telecinco's eetrisse küsitava, tänaseks ka Eestis näidatud seriaali pilootosa. Epopöa räägib kahest ühinenud perekonnast, Capdeviladest ja ****. Koomilise külje eest hoolitsevad vendade Diego ja Santiago **** ning nende hea sõbra Fructuoso Martinezi tobe-keerukad lahendused lihtsatele probleemidele. Nimetage seriaal.

29

Pildil olevat hoonet hakati 1560. aastal ehitama linnavalitsuse jaoks, ruumid rajati kohtule ja arhiivile. Tasapisi laienes aga kunstikogu ja aastast 1765 asub seal avalik muuseum. Muuseumi nimi viitab ruumide esialgsele otstarbele. Mis nime all on muuseum tuntud ja kus linnas ta asub?

30 Milline ansambel esineb?

JÜRI MÄLUMÄNG 12. november 2008. PARILA KÜSIMUSED.

31 Mis nime all on ajalukku läinud François-André Danican? 1927 Vasjukis peetud malesimultaanil kasutati suurmeister Benderi initsiatiivil 12-s partiis "vananenud, kuid üsna kindlat ... kaitset".

32

Fotol on kahe Šotimaa ülikooli audoktor, keda on peetud tänapäeva tuntuimaks šotlannaks. Ta pärineb iidsest suguvõsast, mis oli tuntud juba 9. sajandil. Sel aastal korraldas oma kodulinnas Nairnis festivali, kuhu vaatajad pidid piletite asemel tulema endaküpsetatud kookidega. Kes?

33 Küsitav paremäär valdab tänini üht NHL rekordit, milleks on 0,762 väravat mängus põhihooajal (Stanley karika play-off mängude arvestuses on ta 0,659 väravaga mängu kohta M.Lemieux' järel teisel kohal). Ainsana NHL ajaloos on ta jõudnud 50 väravani üheksal järjestikusel hooajal. Võib-olla oleks tema saavutuste rida pikemgi olnud, kui mitte ta poleks pidanud tippspordist vigastuste tõttu loobuma 30-aastaselt. Oma õnnetuseks kattus tema tippaeg W. Gretzky ja G. Lafleuri omadega, seetõttu ei õnnestunud tal kordagi võita Harti auhinda kõige väärtuslikumale mängijale ja enim väravaid ja sööte saavutanule ettenähtud Art Rossi auhinda. Nimetage see oma klubi legendaarne nr. 22, kelle abil klubi võitis Stanley karika neljal aastal järjest.

34 Millist nime kannavad liivast väiksemad pinnaseosakesed (suurusega 0,002 kuni 0,06 mm)? Sama kirjapildiga sõnal on eesti keeles ka teine, tunduvalt erinev tähendus. Kui see sõna tõlkida eesti keelest inglise keelde, saame vasteteks vastavalt "silt" ja "hurly-burly". Sama tüvega tegusõnal on eesti keeles aga ka veel kolmas tähendus.

35 Kellele on see ausammast püstitatud ja kus see asub?

JÜRI MÄLUMÄNG 12. november 2008. PARILA KÜSIMUSED.

- 36 Tema parimateks saavutusteks jäid MM hõbe 1997 ja OM pronks 2000. Kõigi aegade edetabelis asub ta 21.kohal. Etteasteks keskendumisel eristus ta kaasvõitlejaist selle poolest, et seisis stardijoone poole seljaga. Kes on see sportlane?

- 37 Mis aastast on jutt: (+/- 2a – 1p)

- * 1. märtsil asutati Yellowstone'i rahvuspark
- * 22. mail tabas Liivimaa tornaado, mis hävitas 74 talu ja tappis 7 inimest
- * 30. novembril pidas oma esimese maavõistluse Šotimaa jalgpallikoondis
- * Narva Kreenholmis toimus V.Gerassimovi juhtimisel streik
- * Moskvast hakkas liikuma hobustramm
- * sündisid B.Russell ja C.Coolidge

- 38 Kes on nähtavate maalide autor? Ühel maalil on selle šveitsi maalikunstniku autoportree.

- 39 Endine merejalaväelane Glen Bell alustas äritegevusega 1946.a. kodulinnas San Bernardino. Kuna minigolfi raja pidamisest suuremat tulu ei tõusnud, otsustas ta avada hot-dogi müügikioski. Mõned aastad hiljem katsetas edukalt tex-mex maitsetega kiirtoiduga. Täna on firmast saanud üks USA suurimaid kiirtoidukette peaaegu 6000 restoraniga. Nimetage see asutaja nime sisaldav kett!

- 40 Millisest Euroopa riigist on pärit kuuldav ansambel?

JÜRI MÄLUMÄNG 12. november 2008. PARILA KÜSIMUSED.

- 41 Baskimaal Rioja veinikasvatuspriirkonnas asub Elciego (Elciego) linn, kus 2006. aastal sai valmis omapärase arhitektuuriga eksklusiivne hotell Marqués de Riscal. Muuhulgas pakutakse seal veiniteraapiat, mille sekka kuulub suplus veinis ja veinide maitsmine. Kes on selle hotelli arhitekt?

- 42 Mis ühendab järgmisi nimesid: James Files, Charles Nicoletti, Frank Sturgis, Howard Hunt. Esitatud nimekiri ei ole ilmselt lõplik, kuid vastuseks aitab vaid veel ühest nimest.

- 43 Millise taime vili on piltidel?

- 44 Prantsuse matemaatik ja füüsik Jules Henri Poincaré on ühe teaduse iseloomustamiseks öelnud: "***** on teadus, mille puhul on kõige rohkem meetodeid ja kõige vähem tulemusi." Teadusharu nime autoriks peetakse Auguste Comte'i, selle teaduse esindajaks pidas end ka Karl Marx. Milline teadusharu?

- 45 Fotol on skulptuur „Sittuv koer”. Kes on selle kauni teose autor?

JÜRI MÄLUMÄNG 12. november 2008. PARILA KÜSIMUSED.

1	Ristija Johannese kirik	AH
2	Cyriil Suk III	MT
3	Samuel Adams	JT
4	Voltaire, Candide	JT+AO
5	Miao (ka Hmong, Mong, Maew)	AH
6	Uku Masing	AH+AO
7	Ronnie O'Sullivan (hüüdnimega "The Rocket"), snookeri maailmameister	AH
8	Mutsuhito (<i>Meiji-tenno</i>)	MT
9	Sturmbannführer	MT+IS
10	Saint-Saens ("Luik")	AK
11	Gottfried Lessing (abikaasa – Doris Lessing)	AO
12	The Darkness	IS
13	Cassandra	AK
14	Ilmar Jõgi (praegu Eesti Põlevkivi juhatuse esimees)	AH
15	Ankara	AK
16	Räpina	MT+IS
17	Nikola Tesla	AH
18	Mari Vihmand	JT
19	Saab, Rootsi (lennukitüüp Saab J 35 Draken)	MT+AO
20	Evelin Pang, nüüd siis Buratino (Priit Võigemasti) abikaasa	JT
21	Colin Firth	AH
22	Michelangelo	JT+AO
23	Arno Kõorna, Rein Müllerson	MT+AO
24	Edward Altman	AH
25	Getz (Stan Getz ja Hyundai Getz)	IS
26	Artur Terras	MT
27	Binturong	IS
28	Los Serrano (Serranod)	AH
29	Firenze, Uffizi galerii ("Uffizi" – itaalia keeles "kontorid")	JT+AO
30	ABBA (Intermezzo nr.1) http://www.youtube.com/watch?v=b6kShipYwCk	AH
31	André Philidor	AH
32	Tilda Swinton	IS
33	Mike Bossy	AH
34	Möll (alla 0,002 mm on saueosakesed)	IS
35	Anett Arnim (Iglesias-Anett), Kolga-Jaani (kuna ta oli öelnud, et Kolga-Jaanis elavad tühised inimesed)	IS
36	Llewellyn Herbert	AH
37	1872	AH
38	Jean-Etienne Liotard	JT
39	Taco Bell	AH
40	Atomik Harmonik (Sloveenia), loo nimi on Turbo Polka http://www.youtube.com/watch?v=M2-dc7pbz7E	AH
41	Frank Gehry	IS
42	J.F.Kennedy tapmine	AH
43	Turbankõrvits	JT
44	Sotsioloogia	JT+AO
45	Aivar Simson (Seakülast)	JT

<i>MT</i>	<i>Margus Tõp</i>	<i>IS</i>	<i>Indrek Salis</i>	<i>AH</i>	<i>Alar Heinaste</i>
<i>JT</i>	<i>Juhan Teder</i>	<i>AK</i>	<i>Andres Kasesalu</i>	<i>AO</i>	<i>Aare Olander</i>